

F. PALNÁK:

Štorklja.

(Konec.)

rije ledeni možje Pankracij, Servacij in Bonifacij so že minili, a niso bili čisto nič ledeni, ampak vroči, da je bilo kaj. Komaj pa so minili, je začel pihati tam od Goric sem nekam čuden veter, in lepega toplega dne popoldne se prikadijo temni oblaki in nedolgo, pa je bilo prepreženo z njimi vse nebo. Votlo se je oglašal oddaleč grom, in bliski so švigali vedno pogosteje. Ptiči so umolknili, živali v hlevu so se stiskale in gledale plašno. Zgoraj na strehi, na kolesu ni stal nobeden od starih dveh, nič ni bilo klepetanja — tiho sta ždela ob strani in stiskala nekoliko razprto perut nad mladiče.

Vse je pričakovalo nekaj hudega.

Zdajci se vzdigne vihar, da je majal dedek z glavo, ko je gledal skozi okno in videl, kakšno počne z drevjem, in trdil, da je star, pa takšnega še ne. Ženske in otroci so jokali, možje pa zrl s strahom ven, kdaj se usuje kaj hudega, ledenega izpod neba. Vedno hujši in hujši je bila vihra. — Tresk! Stara votla hruška za plotom je ležala na tleh, in žalostno so pripogibala druga drevesa svoje vrhove skoro do tal, ko so videla, kako je padla starina. Tresk — tresk — pa je začelo po nebu, in strela za strela je švigala od neba na zemljo . . .

„Kolo, kolo!“ zakriči zdajci Jožek. Nehote se ozro vsi na streho nad skednjem in vidijo, kako strahovito se maje kolo. Vidijo, kako se držita stara krčevito na vrhu in pokrivata z razpeto perutjo mladiče; vidijo, kako klepečeta v strahu s kljunoma in kako tožno zvijata vratove. Tresk — in kakor bi pretrgal ta blisk oblak, se ulije izpod neba, kakor bi nanagloma preobrnil škaf. A vsem v sobi je, kot bi pregnal ta dež hudega sovražnika; lažje jim je bilo pri srcu, ker čutili so, da toče, ki so se je bali, ne bo; dež je prišel na njeno mesto. O, brez kvara ne bo, tudi vihar še tuli; strela je morebiti razklala v gozdu najlepši hrast, najvišjo smreko, a — toče ne bo! Dolgo je lilo, voda je tekla v potokih po dvorišču in po cesti, a tam zadaj se je že začelo svetiti, že so bliski redkejši, že grom slabši, in ne preteče še ura, in že se smeje solnce na mokro in izprano zemljo.

Ampak kolo! Postrani se je držalo še z zadnjimi močmi na železni osi, ki je molela iz slemen, in trebalo je samo še enega viharnega sunka, pa bi zletelo s strehe z vsemi svojimi prebivalci.

„Jutri po drugi maši ga greva popraviti,“ je dejal stari hlapec Janez, in pri tem je ostalo. Jožek pa je videl še ta dan, da sta letala stara dva jako hitro drug za drugim od gnezda in prinašala obilen plen kot v tolažbo za prebiti strah. In tudi sama sta si menda pošteno napolnila želodec, ker sta precej časa stala ob gnezdu s sključenim vratom na eni nogi ter prebavljala. Solnce je poljubljalo z zadnjimi žarki ta dan zemljo, ko sta se spravljala zopet veselo in močno klepetaje k počitku.

V.

Stari hlapec Janez je imel pravico, da je hodil ob nedeljah k drugi maši. Jožek pa je šel s teto že k prvi in zato je bil čas dolg, dolg, prej ko je prišel Janez hlapec domov. No, prišel je — a ni bil takoj zadovoljen splezati na streho; začutil je z nosom, da je zelje za obed že kuhano in da ni samo. Torej po obedu!

In tedaj sta se spravila. Mlajši hlapec je pomagal Janezu prisloniti lestvo tako, da je ležala kar na strehi pa se dotikala tal. Počasi je lezel hlapec Janev, se oprijemal z desnico, z levico pa je nesel Joška. Grdo je gledal štrk, stoječ na eni nogi, nezaupno se je oziral na prišleca in se oprezno umikal. Samo eden je bil doma. In v gnezdu na pol visečem kolesu? Kakor kure veliki trije ptički so čepeli na tleh, porasli z mladim belim perjem, perutnice pa so jim že bile obrobljene črno, črni so bili tudi goli kolobarji pri malih očkih. Kljuni so bili dolgi in rdeči, rdeči so bili tudi goli kraki, na katerih so malčki poizkušali vstati. Tam za mahom pa so še bile lupine jajc, ki so iz njih izlezli ti mladiči, bele so bile pravkakor pri domačih kurah

Začudeno je gledal Jožek te goste na kolesu, a ni bilo dosti časa za to opazovanje. Stari se je že bližal, da bi pograbil mlade in jih odnesel v varnejše zavetje. In ko hlapec Janez to opazi, hitro prime kolo, ga naravna nazaj na os in leze zopet varno in počasi s svojim bremenom na zemljo.

Še lestva se je vzdignila, kot črn preteč velikan se je zazibala pred kolesom, da so se zdrznili vsi štrki, pa se je počasi spustila dol na zemljo. Videla sta stara, ki sta že bila oba na strehi, da ni nevarnosti in sta spoznala, da so njima in njuni družinici dobri ljudje le naravnali in popravili gnezdo, pa sta začela klepetati na vso moč svojo zahvalo, in vsi trije mladiči so krepko pomagali pri tem izražanju hvaležnosti.

VI.

Seno je bilo že pokošeno in spravljeno, žito je že nagibalo svoje klase, vsepovsod se je kazala priroda v bujnosti dozorevanja. Ob večerih so se lovile in si svetile kresnice. Dolgi so bili dnevi, kakor morejo biti dolgi le o kresu. In tedaj zapazi Jožek nekaj novega pri prebivalcih na kolesu. Dozdaj je bilo dolgo vse po starem: stari in mladi so klepetali, stara sta nosila še vedno hrane, le zdajpazdaj so se dvigali mladiči, stopali na dolge krake in veliki kakor so že bili — so razpenjali peruti in stoje prhutali. Bili so že popolni štrki: stali so na eni nogi, klepetali in klepetali ter bili požrešni — le letali še niso.

In zgodilo se je, da zapazi Jožek nekaj novega na njih. Bilo je lepega toplega dne koncem junija proti večeru, ko sta stala stara ob gnezdu vsak na eni nogi in glasno pravila nekaj mladičem — in prav tako glasno so jim ti odgovarjali, da ni bilo klepetanja ne kraja ne konca. Zdajci pa se vzdigne eden starejših in se spusti počasi v zrak. Tiho ga gledajo ostali. Enkrat, dvakrat obleti gnezdo in obstoji. Tedaj pa se dvigne eden mladih, za njim drugi, pa še tretji — in oblete prvič svojo domačijo. Vzdigneta se

tudi oba stara in pomagata tako, da krožita čisto blizu svojih mladičev. A ni trpelo dolgo to letanje — niso še utrjene mišice velikih, v razpetju dve-metrskih perutnic; niso še vajene dolge noge služiti za krmilo v zraku. Kmalu se spravijo nazaj v gnezdo, in pozno v večer je trpelo glasno klepetanje srečne družine . . .

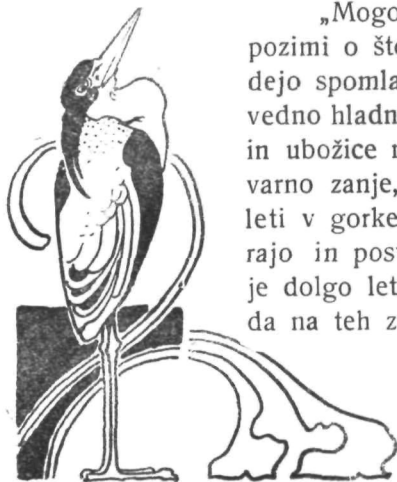
VII.

Odzdaj pa ni videl Jožek svojih ljubih štokelj drugače kot zjutraj, ko so zletele na senožeti in na dravsko peščeno in močvirnato obrežje, kjer so si iskali glist, hroščev, kobilic, žab, rib, kač, miši in sploh vseh živali, ki so jih mogli obvladati. Šel je nekoč dol na obrežje s hlapcem Janezom in našla sta tudi pobitih krastač, in hlapec Janez je pravil, da so jih pobile štoklje, pa da jih ne žro. — Ko je začelo pripekati solnce, pa so se vračale, stale po strehi na eni nogi in prebavljale s sključenim vratom. Popoldne so odletavale zopet ter prihajale proti večeru nazaj, kjer so se spravljale z glasnim klepetanjem k počitku.

Še nekaj je opazil čez čas Jožek, ki je imel pazno oko na štrke.

Po svetem Jakobu je bilo, ko se je že začela vročina pasjih dni, in tedaj so se začele shajati vse štoklje od blizu in oddaleč. Vedno več jih je bilo, in glasni so bili ti zbori.

Jožek je vprašal svojega svetovalca starega hlapca Janeza, ki je tako poznal štoklje in njih življenje ter navade, kaj to pomeni. In pravil je hlapec Janez :

„Mogoče se spominjaš, da sem ti pripovedoval pozimi o štokljah, ki so daleč tam prek morja in pridejo spomladi k nam. Vidiš, zdaj mine poletje, pridejo vedno hladnejši dnevi, živali, ki jih žro, bo vedno manj, in ubožice ne bi imele nobene hrane. Ker pa je nevarno zanje, če bi šla vsaka posebe, se pa zbero in jih leti v gorke kraje čez morje veliko skupaj. Zdaj se zbirajo in posvetujejo, kako bodo potovale. Moj oče, ki je dolgo let gledal take zборе štokelj, mi je pravil, da na teh zborih pred odhodom pobijejo vse slabiče, ki bi ne mogli leteti dolgo pot. Pa jaz ne vem ničesar o tem.“

Tako je pravil stari hlapec Janez, in uresničile so se njegove besede: nekega dne se vzdigne ves zbor in odleti proti jugu. Glasno klepetanje je bilo pozdrav in zahvala gostoljubnim ljudem in prošnja, naj jim prepuste še tudi drugo leto kolesa . . .

Kakor jih je sprejemal, tako se je poslavljal od njih Jožek: stal je na dvorišču bosonog, levo roko v hlačnem žepu, desne kazalec pa v ustih, ki jih je pozabil zapreti . . . In rosne so mu bile temne oči . . .

